

AANGETEKENDE

Gemeente Amersfoort
t.a.v. college van Burgemeester en Wethouders
Stadhuisplein 1
3811 LM AMERSFOORT

OOK PER E-MAIL info@amersfoort.nl

Utrecht : 13 juni 2024

Mr. G. Bosma
Advocaat

Inzake	: Stop Windplan Isselt/ Gemeente Amersfoort	telefoon direct	: +31 30 234 7297
Onze referentie	: D104769	telefoon mobiel	: +31 6 429 208 90
Uw referentie	: voorwaardelijke aansprakelijkstelling	fax direct	: +31 30 234 72 72
		e-mail direct	: gerben.bosma@bosselaar.nl

Geacht college,

Namens cliënte, de stichting 'Stichting Stop Windplan Isselt' te Amersfoort, bericht ik u hierdoor als volgt.

De Stichting Stop Windplan Isselt is een stichting met als hoofddoel te voorkomen dat het project 'Wind op Isselt' (kort gezegd het plan om twee windmolens/windturbines van maximaal 245 meter hoog te bouwen¹, u wel bekend; hierna: 'het Project') zal worden gerealiseerd en op te komen voor de belangen van diverse betrokkenen die gedupeerd zijn c.q. zullen raken indien het Project wel doorgang zou vinden.

De stichting is u wel bekend, althans de partijen die aan de basis van haar oprichting hebben gestaan en thans ook direct betrokken zijn bij c.q. onderdeel zijn van die stichting. Die partijen hebben de afgelopen drie jaar al herhaaldelijk bij u haar (informele) zienswijze gegeven op dit project. Inmiddels hebben zich ook ruim 1.100 belanghebbende omwonenden c.q. nabijgelegen bedrijven actief bij de stichting aangesloten. Verdere inhoudelijke toelichting op personen en acties rondom die partijen en de stichting lijkt mij daarom niet nodig en namens cliënte kom ik dan ook direct ter zake.

Cliënte stelt u, de gemeente Amersfoort, hierbij formeel (bij voorbaat) aansprakelijk voor alle (im)materiële schade die zij – althans haar leden – heeft geleden, lijdt en zal lijden ten gevolge van het Project.

De (te verwachten) schade ten gevolge van het Project is zeer aanzienlijk en heeft diverse componenten. Niet alleen de directe en indirecte financiële schade en gezondheidsschade van alle betrokkenen (bewoners en bedrijven in de omliggende gebieden) is groot, maar ook de ecologische omgeving en het landschap ondervinden significante schade ten gevolge van het Project. Cliënte heeft daarom ten doel het Project en daarmee die schade primair te voorkomen en subsidiair te beperken. Zij zal zich ten volle daarop richten en in dat verband ook met kracht op (blijven) komen voor de getroffen c.q. in het geding zijnde belangen.

¹ <https://stop-windplan-isselt.nu/>

Cliënte ziet zich in haar bezwaren en zorgen gesteund door diverse onderzoeken, onder meer van onderzoeksinstituut TNO. Uit onderzoeken van TNO is gebleken dat de woningwaarde van omliggende woningen ten gevolge van een project als hier bestreden drastisch daalt.²

Ook zijn er vele kritische rapporten van artsen en andere deskundigen waaruit volgt dat serieuze (mentale) gezondheidsschade op zal treden bij omwonenden ten gevolge van de aanleg van windturbines³, met alle schadelijke gevolgen van dien. En ook – juist (!) – ten aanzien van (nog) niet bekende effecten op gezondheid geldt dat dit een onaanvaardbaar risico is. In geen geval mag en kan worden 'geëxperimenteerd' met de gezondheid van mensen en dieren. Dat klemmt in deze temeer nu nergens in Nederland windturbines met zo'n hoogte als in het Project voorzien zo dicht bij zoveel huishoudens worden geplaatst.

Daarnaast zullen diverse externe veiligheidsrisico's ontstaan door het Project. Bijvoorbeeld door afvallend ijs en afbrekende wieken, met name boven het terrein met gevaarlijke stoffen van Smit & Zn. Er bestaan daarnaast risico's voor de ondergelegen vaarweg alsmede bestaan er milieu- en maatschappelijke risico's bij een verstoorde rioolwaterzuivering, welke rioolwaterzuivering pal onder de geplande windturbines ligt. Schade aan hoogspanningskabels, met alle gevolgen van dien, ligt eveneens in de lijn der verwachting.

Ook de ecologische schade voor beschermde diersoorten en aanpalende NNN-gebieden en de grootse landschapsschade is zeer wezenlijk en mag dan ook zeker niet worden onderschat, zoals nu echter wel gebeurt.

Cliënte ziet zich genoodzaakt tot deze formele aansprakelijkstelling, nu door de gemeente Amersfoort niet of in ieder geval volstrekt onvoldoende lijkt te worden stilgestaan bij de mogelijke en te verwachten schade die door het Project wordt veroorzaakt. Dit terwijl vanuit verschillende hoeken en op veel momenten uitdrukkelijk is gewezen op risico's en hiaten in de plannen voor het Project.

Het handelen door de gemeente Amersfoort kwalificeert als onrechtmatig, omdat de gemeente – reeds nu, zowel binnen het kader van als los van het bestuursrechtelijk (voor) traject – afwegingen maakt en besluitvorming voorbereidt en nastreeft die leidt tot onevenredige en disproportionele gevolgen. In feite lijkt het doel van de gemeente alle middelen (die zij nodig acht) te heiligen, ongeacht de consequenties. Dit terwijl de enorme maatschappelijke kosten vele malen hoger zijn dan de maatschappelijke opbrengsten van het Project.

Ook de communicatie daarover richting media en politiek is onvolledig en te rooskleurig.

Dat vigerende en toekomstige regelgeving zich verzetten tegen plannen als dit Project, lijkt de gemeente Amersfoort ook niet te deren. Dat geldt in het bijzonder wat betreft de nieuwe concept-normen voor windmolens (hierna: 'de Nieuwe Normering')⁴. Alle inspraakmogelijkheden en participatieconstructies ten spijt, gaat de gemeente (veel) te laconiek om met alle betrokken belangen, terwijl zij bovendien op voorhand en doelbewust onder (gezondheids)normen en wet- en regelgeving zegt te willen uitkomen. Weliswaar heeft uw gemeenteraad uw college van Burgemeester en

² Zie bijvoorbeeld rapport TNO-2022-P10374

³ Zie bijvoorbeeld <https://www.windwiki.nl/> en voor de ervaringen van omwonenden rapport TNO-2022-P10127. Daarbij merkt cliënte op dat acht moet worden geslagen op de belangen van partijen zoals omwonenden, om situaties zoals ter zake Chemours en TATA Steel te voorkomen. Daarbij bleek immers helaas achteraf pas de schadelijkheid.

⁴ Zie het 'Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving', strekkende tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, in welke normering ook een minimale afstandsnorm is opgenomen van twee keer de tiphoogte; in casu zijn meerdere woningen binnen deze afstand gesitueerd.

Wethouders (hierna: 'uw College') bij motie d.d. 28 mei 2024 uitgesproken dat '(...) de initiatiefnemer van het project vooralsnog geen gebruik maken van ZEZAM om af te mogen wijken van de normen die gelden bij het plaatsen van windmolens op de nu geplande locatie (...)', maar materieel biedt dat onvoldoende garantie. Niet alleen vanwege de onduidelijke juridische borging die volgt uit het middel van een 'motie' en vanwege het woord 'vooralsnog' in de betreffende tekst, maar ook omdat onvoldoende duidelijk is wat daarna volgt. De motie stelt: '(...) Er dienen eerst goede afspraken te worden vastgelegd in het omgevingsconvenant van de OAR die recht doen aan de belangen van direct betrokkenen. Indien de OAR niet tot overeenstemming komt, zullen de verschilpunten aan de raad worden voorgelegd ten tijde van de vergunningsprocedure. (...)' Onduidelijk is wat de juridische status is c.q. implicaties zijn van (de uitkomst van) 'het voorleggen aan uw gemeenteraad' en het laat bovendien de mogelijkheid open dat uw gemeenteraad alsnog zou instemmen met afwijking c.q. ontheffing van de Nieuwe Normering.

Het handelen c.q. nalaten als hiervoor beschreven en bedoeld kwalificeert in de optiek van cliënte als onbehoorlijk bestuur en daarmee – ook civielrechtelijk – als onrechtmatig jegens cliënte.

De vergelijking kan gemaakt worden met het handelen van de Staat in de zaak van omwonenden van Schiphol die hinder ondervinden. De Staat heeft in die kwestie in strijd met het EVRM geen passende belangenafweging gemaakt tussen omwonenden, de luchtvaart en de luchthaven. De gemeente Amersfoort begaat in dezen een vergelijkbare fout, welke zeer grote gevolgen kan/zal hebben. Het feit dat uw gemeente willens en wetens desondanks doorzet op die koers, is onrechtmatig.

Cliënte wijst in dat verband ook uitdrukkelijk op het voorzorgsbeginsel, kort gezegd inhoudende dat de overheid zich moet onthouden van potentieel schadelijk handelen en/of beschermende maatregelen moet nemen tegen mogelijk schadelijke milieu- en/of gezondheidseffecten van handelen, besluiten en situaties, ook als die effecten nog niet onomstotelijk zijn bewezen. Het beginsel geldt dus ook/juist bij de vraag hoe te handelen bij (wetenschappelijke) onzekerheid.

Cliënte zal alles in het werk (moeten) (blijven) stellen om uw gemeente op deze onverkwikkelijke route te stuiten en is door uw handelen derhalve genoodzaakt substantiële kosten te maken, waaronder kosten voor deskundigenadvies en juridische bijstand.

Bovendien leidt het handelen van uw gemeente tot enorme bedragen aan zogenoemde 'schaduwshade', waarvoor de bestuursrechtelijke mogelijkheden voor nadeelcompensatie geen of volstrekt onvoldoende dekking zullen vormen.

Cliënte begrijpt heel goed dat (ook) de gemeente Amersfoort zich moet inspannen als het gaat om verduurzaming en de in dat verband beoogde energietransitie. De prijs daarvoor is met dit Project echter onevenredig hoog. Die duurzaamheidsambities kan uw gemeente bovendien ook heel goed op andere en betere manieren bereiken, zoals ondermeer afgesproken en beoogd in de lopende RES-plannen. De plannen van het Project zoals deze thans voorliggen zullen een tegengesteld effect hebben. In plaats van *duurzaam* lijkt het Project voorlopig alleen maar heel *duur* te worden. Let wel, voor veel partijen, ook voor de gemeente.

Cliënte hoopt en verwacht dat uw gemeente tijdig tot inkeer zal komen en zal afzien van het Project. Primair roept cliënte uw gemeente daartoe hierdoor uitdrukkelijk op c.q. sommeert cliënte uw gemeente daartoe.

Na de besluitvorming van uw gemeenteraad d.d. 28 mei 2024 betekent dit (subsidiair) in ieder geval (ook):

- a. dat uw college van Burgemeester en Wethouders zo spoedig mogelijk onvoorwaardelijk en onherroepelijk bevestigt dat zij de Nieuwe Normering onverkort in acht neemt ongeacht of die Nieuwe Normering in wet- en regelgeving of anderszins dwingend zal worden vastgelegd en dat uw College duidelijk maakt hoe het om wil gaan met de Nieuwe Normering wat betreft het Project en (derhalve cumulatief);
- b. dat, indien blijkt dat aan de Nieuwe Norming zonder gebruikmaking van – ook wat uw gemeenteraad betreft kennelijk (al dan niet vooralsnog) niet-aanvaardbare – afwijking c.q. ontheffing niet kan worden voldaan, uw College nooit tot vergunningverlening zal overgaan voor het Project en (derhalve cumulatief);
- c. dat de gemeenteraad alsdan besluit dat geen uitvoering meer gegeven mag worden aan de verdere uitwerking, voorbereiding en uitvoering van het Project en dat geen uitvoering meer mag worden gegeven het Uitwerkingsvoorstel Wind op Isselt (1871413) dan wel dat dit Uitwerkingsvoorstel wordt ingetrokken.

In het bijzonder verzoekt cliënte uw gemeente schriftelijk aan haar te bevestigen dat uw gemeente niet zal overgaan tot uitgifte van gronden voor en/of aanbesteding van (de ontwikkeling van) het Project aan derden c.q. 'de markt', althans in ieder geval niet zonder tijdig voorafgaand nader overleg met cliënte en niet zonder voorafgaande duidelijkheid over de in de vorige alinea sub a tot en met c genoemde punten.

Indien en voorzover uw gemeente toch tot uitgifte/aanbesteding/gunning zou overgaan, dan verzoekt en zo nodig sommeert cliënte u haar schriftelijk te bevestigen dat dit voorwaardelijk zal zijn, namelijk dat van uitgifte, aanbesteding en/of gunning geen sprake zal zijn als blijkt dat sprake is van de situatie als hiervoor bedoeld onder sub a en b en/of c.

Cliënte zal haar vordering(en) zo nodig ook doorleggen naar de uiteindelijke partijen/initiatiefnemers die daadwerkelijk tot ontwikkeling, realisatie en exploitatie van het Project zullen overgaan. Dit zullen die betreffende derden dan ook serieus in hun afwegingen en besluiten moeten (kunnen) meenemen. Indien en voor zover uw gemeente derhalve toch tot uitgifte/aanbesteding/gunning zou overgaan, dan gaat cliënte ervan uit dat u derden daarbij ook expliciet zult wijzen op en informeren over de betrokkenheid en standpunten van cliënte inclusief de inhoud van deze brief; ook daarvan ontvangt cliënte graag een schriftelijke bevestiging.

Alle hiervoor in deze brief gevraagde schriftelijke bevestigingen ziet cliënte graag zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief tegemoet, waarvoor alvast dank.

Mocht van voormelde inkeer en/of voormelde onthouding van dan wel voorwaardelijke uitgifte en aanbesteding echter niet blijken, dan stelt cliënte uw gemeente reeds nu voor alsdan uitdrukkelijk aansprakelijk voor alle schade en kosten die daarvan het gevolg is/zijn.

Cliënte behoudt zich in dit stadium nadrukkelijk alle rechten voor.

Met vriendelijke groet,

Gerben Bosma